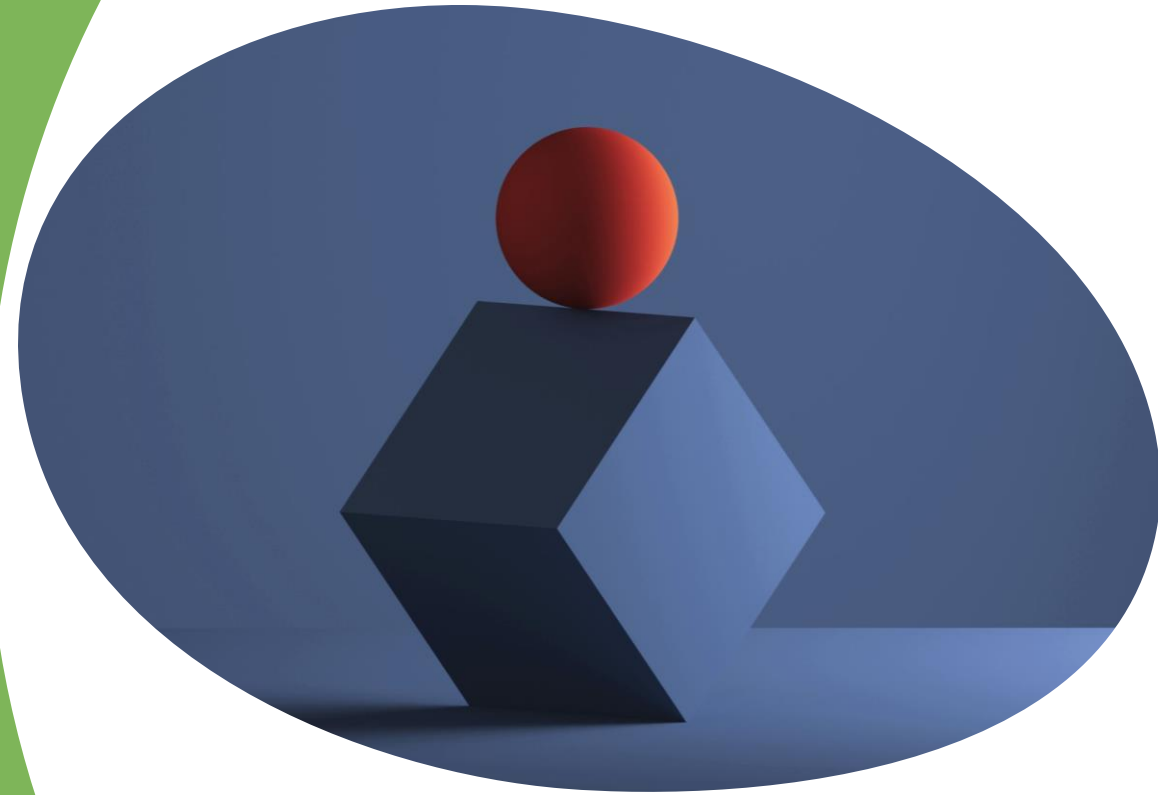

Introducere în Ecologia Peisajului

*Universitatea din București, Facultatea de Geografie
Departamentul de Geografie Regională și Mediu*

Specializarea: Geografia Mediului , an II, licență

Ileana Stupariu, 2020-2021

Cum și de ce analizăm/planificăm/conservăm **peisajele naturale**?

Instrumente și actori implicați.

În diverse lucrări de geografie, peisajului îi sunt foarte adesea asociate atribute: peisaj forestier/stepă, peisaj riveran/lacustru, marin/litoral, de versant, munte, etc).

Aceste atribute nu se regăsesc în criteriile de clasificare a peisajelor !!!

În literatura de specialitate există o variată **reprezentare tipologică a peisajelor.**

Se pot totuși contura câteva **criterii de clasificare.**

De asemenea, se observă că același **tip de peisaj** se încadrează la mai multe criterii.

Tipologia peisajului

Criterii de clasificare

A. Generale

1. Elemente dominante: structura (abiotice, biotice, culturale)
2. După funcții : natural, cultural, rural/urbane - antropic)
3. Scara spațială: mega / macro / mezo / micro.
4. Scara temporală: precuaternare, cuaternare, actuale
5. Criteriul spațial : zonale, azonale
6. După starea evolutivă și dinamică : stabile / instabile

B. Specifice (după IUCN și clasificarea națională a ariilor protejate)

C. Mari categorii de peisaj – clasificare multicriterială generală a peisajului, introdusă de Convenția Europeană a Peisajului

D. Tipologia peisajului în referințele din România

Elemente dominante (după structură):

Abiotice/ Biotice/ Antropice

Peisajele pot fi privite ca entități fizice, ecologice și geografice, ce integrează o sumă de trăsături și procese naturale sau datorate intervenției umane (Naveh, 1987).

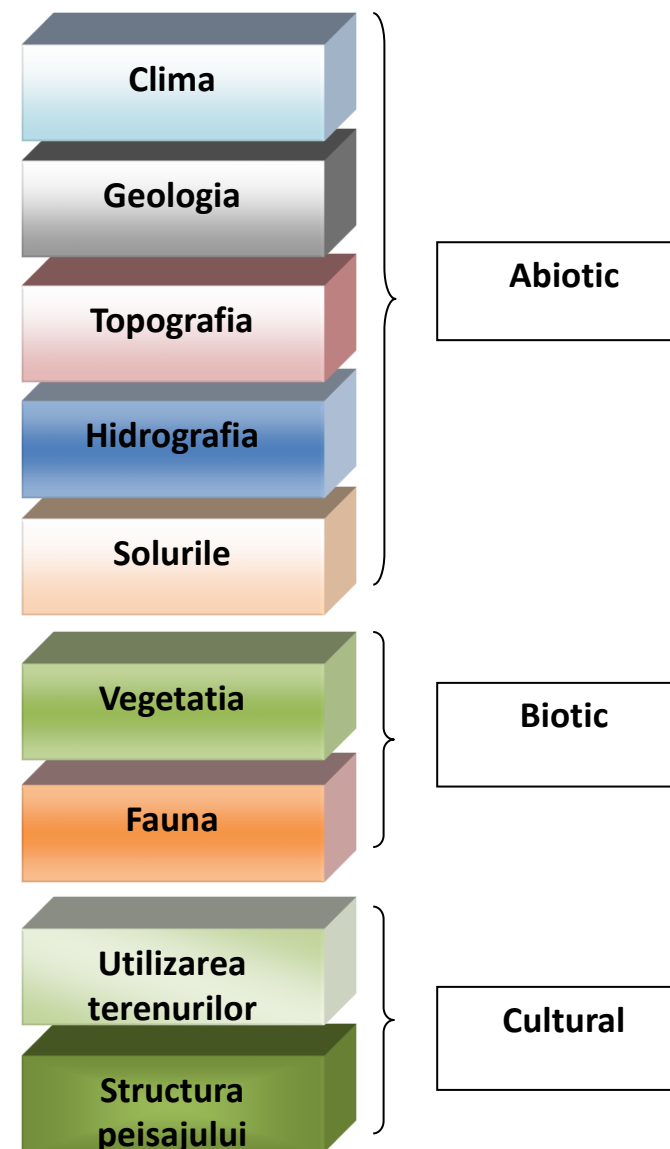
O descriere completă a caracterului peisagistic integrează trei niveluri de referință: abiotic, biotic și cultural (modelul ABC, Pătru-Stupariu , 2011).

Planul abiotic reprezintă cadrul de bază al peisajului (Turner, 2005) și include elemente

precum clima, geologia, topografia, hidrografia, solul.

Cel de-al doilea nivel, biotic, include elementele de floră și faună, privite în contextul interacțiunilor complexe ce există între ele.

Nivelul cultural face referire la modul în care factorul uman intervine (uneori în mod pozitiv, alteori în mod negativ) asupra peisajului, această intervenție reprezentând un element cheie al modificărilor survenite în peisaj.

PEISAJE PREDOMINANT ABIOTICE

Foto I. Stupariu, Algeria, 2006, N. Mts Atlasul Saharian

PEISAJE PREDOMINANT ABIOTICE

*Foto : I. Stupariu, 2004,
Mer de Glace, Franța*

PEISAJE PREDOMINANT BIOTICE

Foto I. Stupariu, Tunisia, 2005

PEISAJE PREDOMINANT BIOTICE

Foto: I. Stupariu, 2005, 2011

a: Rezervația Menzel, Tunisia (*loc de popas pentru păsările de la noi*)

b: Palmerărie, Tunisia

c: Pădure fag, Sinaia

De unde începem?

R. Identificăm tipurile de peisaj (folosindu-ne de criteriul funcție / valoare)

Peisaje naturale

asocierea diferitelor fenomene naturale ca de exemplu, (geodiversitatea, geotectonica, tipuri de vegetație, etc..) grupează diferite tipuri de peisaje.

Aceste peisaje se caracterizează prin:

Funcție naturală în sens strict

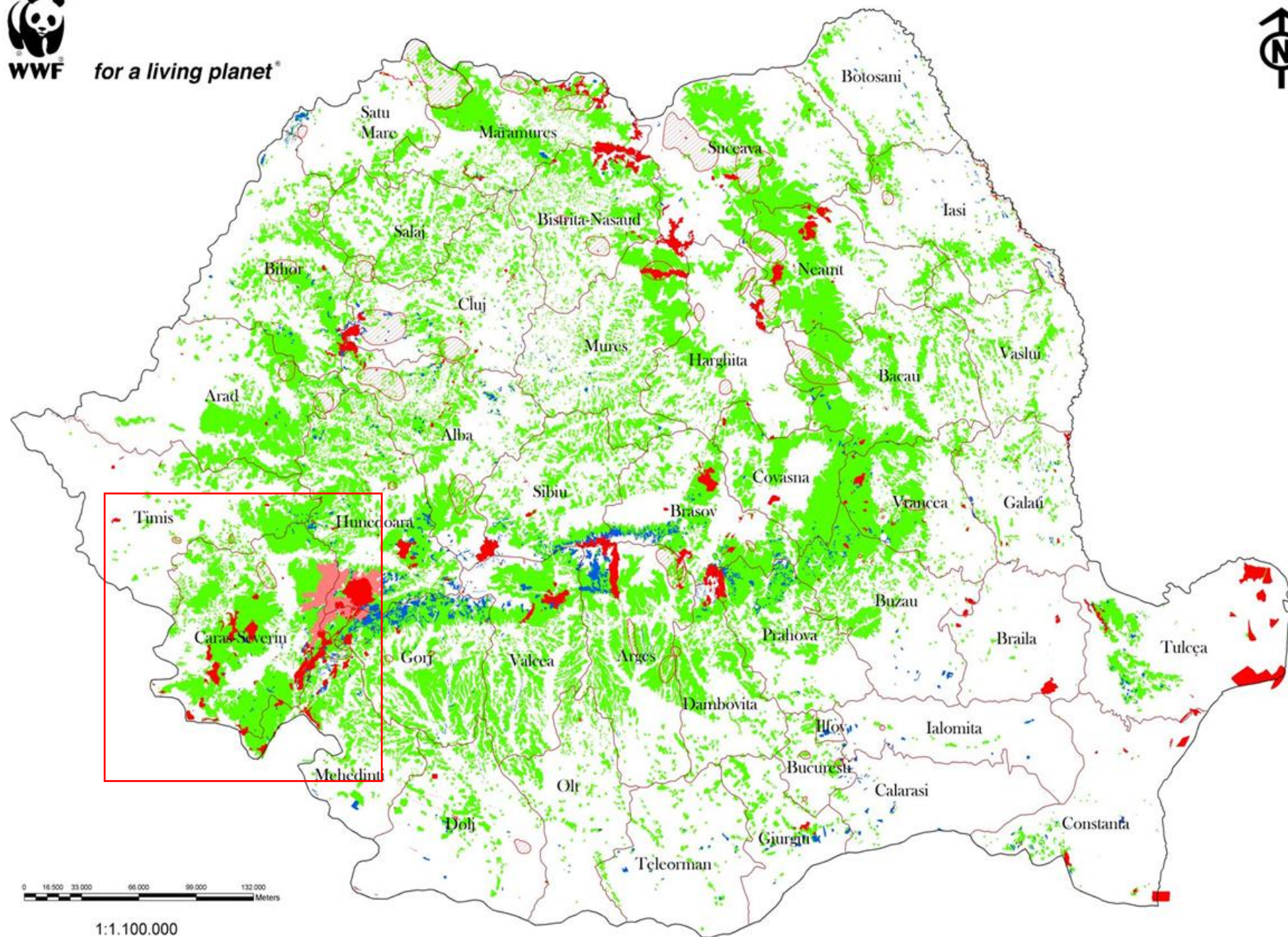
Fără prezență antropică / fără utilizare de către om

Tipurile în care se încadrează sunt în general „Ariile naturale, Ariile protejate”. Intact Forest Landscape/Peisaje forestiere Intacte (FSC, 2012)

Link: Intact forests landscapes <http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/forests/solutions/our-disappearing-forests/intact-forest-landscapes/>

for a living planet®

După

http://www.certificareforestiera.ro/pag/harta_risc.htm

Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (**IUCN**) a definit șase categorii principale de arii protejate în funcție de obiectivele principale de management. Orice arie protejată poate fi încadrată, indiferent de titlul ei local, într-una (*sau mai multe*) din aceste categorii.

CATEGORIA Ia: Rezervații Naturale Stricte: arii protejate administrate în special pentru interes științific .

CATEGORIA Ib: Zonă de sălbăcie : arie protejată administrată în special pentru protecția zonelor naturale sălbatice.

CATEGORIA II: Parc Național: arie protejată administrată în special pentru protejarea ecosistemelor și recreere.

CATEGORIA III: Monument al Naturii: arie protejată administrată în special pentru conservarea caracteristicilor naturale specifice.

CATEGORIA IV: Aria de Management pentru Habitat/Specie: arie protejată administrată în special pentru conservarea naturii prin intervenții manageriale.

CATEGORIA V: Peisaj Terestru/Marin Protejat: arie protejată administrată în special pentru conservarea peisajului terestru/marin și recreere

„O zonă terestră, după caz având și zonă costieră sau marină, unde interacțiunea dintre oameni și natură pe parcursul timpului a produs o zonă cu un caracter distinctiv, cu o semnificativă valoare estetică, ecologică și/sau culturală și deseori cu o înaltă valoare a diversității biologice.

Apărarea integrității acestei interacțiuni tradiționale este vitală pentru protecția, menținerea și evoluția unei astfel de zone.,,

Protecția peisajului în România. *Categorii de arii protejate* (vezi OUG nr. 57/2007 - regim diferențiat de protecție, conservare și utilizare) –I.

Arii naturale de interes internațional:

- ☐ **Rezervații ale biosferei** (desemnate de Comitetul UNESCO "Omul și Biosfera,,): Delta Dunării, Parcul național Retezat, Parcul național Munții Rodnei.
- ☐ **Situri naturale ale patrimoniului natural universal:** Delta Dunării
- ☐ **Zone umede de importanță internațională (Situri RAMSAR, 19):**Delta Dunării, Insula Mică a Brăilei, Complexul Piscicol Dumbravița, Lacul Techirghiol, Lunca Mureșului, Parcul Natural Comana, Parcul Natural Porțile de Fier, Tinovul Poiana Stampei, Calafat-Ciuperceni-Dunăre, Canaralele de la Hârșova, Confluența Jiu-Dunăre, Blahnița,lezerul Călărași, Bistreț, Brațul Borcea,Ostroavele Dunării-Bugeac-Iortmac,Dunărea Veche-Brațul Măcin,Confluența Olt-Dunare,Suhaia.
- ☐ **Geoparcuri:** Geoparcul Platoul Mehedinți,Geoparcul Dinozaurilor Țara Hațegului. Se depun eforturi pentru declarea a încă două zone (prin depunerea dosarului de candidatura-2020) Ținutul Buzăului și Muntenia de Sub Munte.

Protecția peisajului în România. *Categorii de arii protejate* (vezi OUG nr. 57/2007 - regim diferențiat de protecție, conservare și utilizare) –I.

Arii naturale de interes comunitar

Situri NATURA 2000 (reprezintă 25% din teritoriul național):

- ☐ situri de importanță comunitară (SCI);
- ☐ arii de protecție speciala avifaunistică (SPA);
- ☐ arii speciale de conservare (SAC).

Arii naturale de interes național

- ☐ parcuri naționale;
- ☐ parcuri naturale;
- ☐ rezervații științifice;
- ☐ rezervații naturale.

[Lista parcuri](#)

Ariile protejate de interes internațional și național, reprezintă 9.2% din teritoriul național.

Arii naturale de protecție de interes județean sau local, declarate prin Hotărâri ale Consiliilor Județene sau Locale.

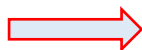
Arii protejate transfrontaliere

- ☐ Rezervația Biosferei Delta Dunării
- ☐ *Coridorului Verde al zonelor umede naturale de-a lungul Dunării Inferioare,, (Bulgaria, Republica Moldova și Ucraina)*

Protecția peisajului în România. **Protejarea fondului forestier valoros**

Pădurilor virgine sau cvasi-virgine

Strategia de Dezvoltare Teritorială a României, 2030, menționează aceste păduri , ca potențiale arii naturale protejate, în viitor.

Majoritatea acestor păduri sunt situate în Carpații Meridionali (218.493 ha) în formația forestieră a făgetelor (55%), urmate de amestecurile de fag și rășinoase (21%). România deține în prezent o suprafață importantă cu păduri virgine, este în primul rând consecință conservării și protejării lor de-a lungul zecilor de ani de către silvicultori, prin prevederile amenajamentelor silvice dar și prin includerea acestor păduri în zonele de protecție strictă a unor arii naturale protejate (după SDTR, 2030).

WWF România, Greenpeace România sunt implicate în programe de promovare a protejării fondului forestier valoros din România:

Lista patrimoniului mondial Unesco,
9 păduri seculare de fag din România

Păduri cu valoare ridicată de conservare (PVRC/HCVF)

„peisaje forestiere extinse, semnificative la nivel global, regional sau național, în care există populații viabile ale speciilor autohtone în forma lor naturală din punctul de vedere al distribuției și densității,, (după SDTR, 2030)

Obiectivele planificării peisajelor după ELC, 2000 -I

Statele semnatare se angajează:

- ☐ să identifice peisajele din ansamblul teritoriului propriu; să analizeze caracteristicile acestora;
- ☐ **să identifice dinamica și factorii perturbanți;**
- ☐ să urmărească transformările și să evalueze peisajele astfel identificate, ținând seama de valorile particulare; atribuite lor de către părțile interesate și de populația implicată;
- ☐ să definească obiective de calitate a peisajului pentru peisajele identificate și evaluate, după consultare publică.

Conversia peisajelor:

- transformarea peisajelor prin extinderea suprafețelor construite (urbane, industriale, turistice, transport)
- transformarea peisajelor prin extinderea suprafețelor agricole
- regularizarea/amenajarea râurilor, construcția de microhidrocentrale (distrugerea ecosistemelor aluviale, ripariene)
- abandonarea pășunilor împădurite și transformarea lor în „păduri încheiate,,.

Poate influența cadrul legislativ transformarea sau păstarea intactă a peisajelor?

Planificare/Conservare

Legea	Influență	Efect pozitiv/negativ/necunoscut
Legea 350/2001	Art. 13/c. menționează „ utilizarea eficientă a terenurilor ”	A încurajat dezvoltarea pieței imobiliare). EN
Legea 350/2001	Nae și Turnock, 2011 semnalează practicarea „ urbanismul derogatoriu ”,.	Acest mecanism a avut efecte negative. EN
Legea 350/2001	Primăriile au încurajat apariția de noi suprafețe construite, deoarece acestea plătesc taxe și astfel bugetul local putea fi mai mare. (Suditu, 2010).	A încurajat apariția de suprafețe construite, de cele mai multe ori dispuse haotic. EN
Politica Agricolă Comună (aplicată după 2007 -2007-2015)	Un instrument care a încercat să diminueze procesul de abandon al terenurilor (Renwick și colab., 2013).	În România această politică ar fi putut schimba situația terenurilor abandonate, dacă subvențiile ar fi fost suficiente încât să convingă proprietarii să continue practicarea agriculturii. EP
Lege propusă în 2011, numită „taxă de pârloagă”, - nu a fost aprobată (Grădinaru 2015).	Propunerea unei legi în cadrul Ministerului Agriculturii în 2011, prin care proprietarii care nu utilizau terenurile să fie amendati.	NU a fost aplicată EN/EN

Poate influența cadrul legislativ transformarea sau păstarea intactă a peisajelor?

Planificare/Conservare

Potrivit HG nr. 1/ 2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015	Consiliul local poate majora impozitul pe clădiri și impozitul pe teren cu până la 500%, pentru clădirile și terenurile, neîngrijite.	NU se cunosc încă efectele EN
Forme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune, PAC., 2014 Ghidului fermierului privind ecocondiționalitatea în anul 2017 (este un instrument)	Ecocondiționalitatea este componenta Politicii Agricole Comune care condiționează acordarea sprijinului financiar din fonduri europene și naționale de respectarea de către fermieri a unor norme de bază legate de mediu. Obligații specificate în ghid: Peisaj, nivelul minim de întreținere Păstrarea elementelor de peisaj, incluzând arborii izolați și terasele existente pe terenul agricol, luând măsuri adecvate pentru a preveni instalarea vegetației nedorite și asigurarea unui nivel minim de întreținere a terenului agricol.	NU se cunosc încă efectele EN
Legea privind combaterea ambroziei (specie invazivă) 2018	Proprietarii de terenuri au obligația, cel puțin o dată pe an să curețe terenurile prin lucrări specifice	NU se cunosc încă efectele EN

A. Un exemplu pozitiv de aplicare al unui cadru normativ – Unesco

Nouă **păduri seculare de fag din România** și din alte 11 țări europene au fost incluse la Cracovia, în iulie 2017 pe Lista Patrimoniului Mondial al UNESCO, https://ro.wikipedia.org/wiki/Patrimoniul_mondial_UNESCO_din_Rom%C3%A2nia#Lista

Acestea sunt :

Pădurile vizate din România sunt cele de Izvoarele Nerei, Cheile Nerei-Beușnița, Domogled-Valea Cernei (Caraș Severin), Masivul Cozia, Lotrișor (Vâlcea), Codrul secular Șinca (Brașov), Codrul secular Slătioara (Suceava), Groșii Țibleșului și Strâmbu Băiuț (Maramureș),

numite

***Păduri de fag antice și primitive din Carpați și alte regiuni ale Europei”
("Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe").***

[Link: http://www.activenews.ro/stiri/Romania-victorie-la-UNESCO-Noua-paduri-virgine-incluse-in-Patrimoniul-Mondial-UNESCO-144571](http://www.activenews.ro/stiri/Romania-victorie-la-UNESCO-Noua-paduri-virgine-incluse-in-Patrimoniul-Mondial-UNESCO-144571)

B. Un exemplu negativ de aplicare al unui cadru normativ. Exploatarea forestieră în Parcurile Naționale?!?

Instrumente

1. Ordonanța de urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.
2. Amenajament silvic
3. Plan de management

Actori publici

1. Administrația parcului național
2. Garda Națională de Mediu
3. RomSilva
4. Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate

<https://campaniamea.declic.ro/categories/mediu> !!!

Cine poate influența decizia? Exemplu:

Comunitatea „Cerem stoparea imediată a tăierii pădurii din Parcul Național Retezat, de pe valea Râului Alb,,

De ce ?

C.f. petiției Râul Alb face parte din „The last wild rivers of Europe,, (IUCN), a fost inclus prin draftul planului de management la zona de conservare durabilă și NU la zona de protecție strictă.

Ordonanța de urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Art. 14.

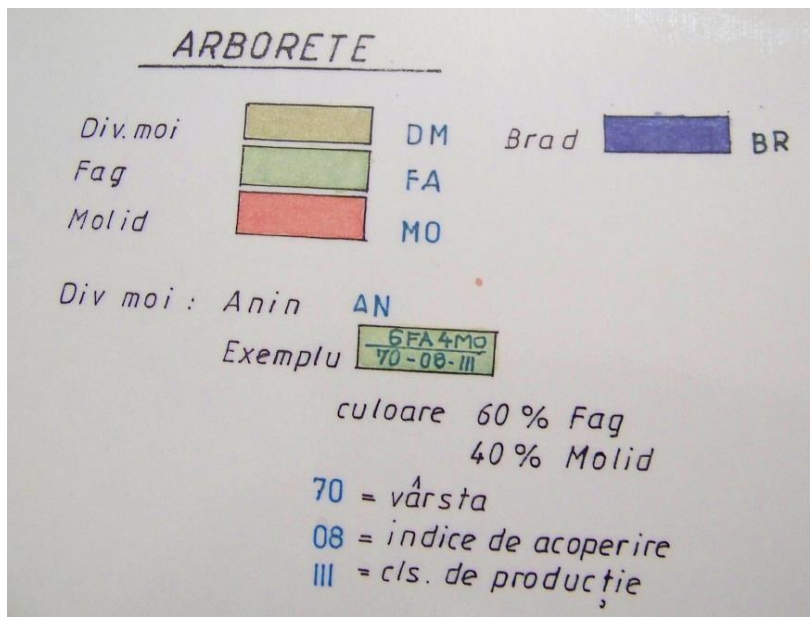
*În vederea îmbunătățirii **coerenței ecologice a rețelei de arii naturale protejate de interes național și comunitar, trebuie identificate și stabilit managementul corespunzător al coridoarelor ecologice și al peisajelor**, ca zone de importanță majoră pentru fauna și flora sălbatică.*

*Aceste zone sunt cele care, **datorită structurii lineare și continue, cum sunt râurile cu malurile lor, sau datorită funcțiilor de refugiu, cum sunt perdelele forestiere, tufărișurile naturale, vegetația naturală de pe terenurile marginale ale culturilor agricole, de-a lungul căilor de comunicație rutieră și feroviară, suprafețe mici de pădure ori de zone umede, sunt esențiale pentru migrarea, dispersarea speciilor sălbatice și pentru schimburile genetice dintre populațiile aceluiași specii.***

Managementul parcurilor naturale **urmărește menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura** prin protejarea diversității habitatelor și peisajului, promovând păstrarea folosințelor tradiționale ale terenurilor, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale.

Sursa: ICAS

După BIOS&CO

C. Alte exemple negative legate de lipsa de aplicare a cadrului normativ

C1. Simplificarea peisajelor

În Carpați se remarcă o tendință de simplificare a peisajului (de pierdere a varietății structurale), prin faptul că mozaicurile formate din alternanța pădure-pășune devin fie **păduri încheiate (prin abandonate)**, fie pășuni utilizate intensiv (prin îndepărtarea completă a arborilor și suprapășunat) (Bergmeier et al., 2010; Brandt, 2003);

Acest lucru afectează diversitatea habitatelor și, implicit, speciile de floră și faună care depind de un peisaj cu structură complexă și care încă mai pot fi întâlnite în eco-regiunea carpatică (Beaufoy et al., 2008; and Plieninger, 2014; Stoicescu, 2018).

Practic, pierderea pășunilor împădurite înseamnă scăderea valorii ecologice a peisajului (Hartel and Plieninger, 2014; Marușca et al., 2014).

I.

Codul Silvic: *Legea 46/2008, modificată și completată prin Legea nr. 133/2015 și prin Legea 175/2017.*
(Parlamentul României, 2017, 2015, 2008)

*Ordonanța de urgență nr. 34/2013 privind **organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente** și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991*
(Parlamentul României, 2013)

Definiția pășunilor împădurite apare în din Codul Silvic -alin. (2), punctul d: **pășunile împădurite** cu consistența mai mare sau egală cu 0.4 (n.a. 40%) sunt incluse în fondul forestier.

A. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale,
Ministerul Mediul Apelor și Pădurilor.

Începând cu anul 2021 este obligatorie aplicarea amenajamentului pastoral !!

Prin modificarea articolului articolului 10 din legea 34/2013.
Fără acest amenajament nu se pot accesa fondurile europene.

Pășunile împădurite întâlnite în Carpați diferă de cele din vestul Europei prin faptul că sunt încă gestionate în manieră tradițională (Sutcliffe et al., 2013, Stoicescu, 2018).

Deși în spațiul carpatic românesc s-au păstrat *practicile tradiționale* de pășunat, schimbările socio-economice din perioada post-comunistă au dus la scăderea populației din mediul rural, având ca rezultat tendința de abandonare a terenurilor (Kuemmerle et al., 2009; Munteanu et al., 2014).

Se observă o tendință de pierdere a acestui pattern, datorită managementului deficitar.

*Creșterea suprafeței împădurite din România, între 1990 și 2014, a fost în mare măsură, un rezultat al **instalării în mod spontan de vegetație** forestieră pe alte terenuri. ca urmare a neefectuării lucrărilor de întreținere, potrivit folosinței acestora și nu a eforturilor de împădurire. Raport privind piața lemnoasă din România, 2015*

Foto I. Stupariu, Fundata, 2017

Foto I. Stupariu, Fundata, 2017

Biodiversitatea pășunilor împădurite și a peisajelor tradiționale este în general mai ridicată decât în cazul pădurilor încheiate sau al pășunilor intensive lipsite de arbori (după Ioana Stoicescu, 2018)

Exemple de categorii de floră și faună favorizate	Exemple de studii de caz/ referințe relevante
Insecte și moluște	❖ Arborii izolați prezintă avantaje și pentru anumite specii de păienjeni sau pentru albine: studiu de caz Cehia (Sebek et al., 2016) și Transilvania (Gallé et al., 2017). ❖ Heterogenitatea peisajului este benefică pentru fluturi: studiu de caz Transilvania (Sutcliffe et al., 2015). ❖ Prezența unor moluște rare (<i>Vertigo sp.</i>) (Garbarino and Bergmeier, 2014).
Mușchi, licheni și fungi	❖ Studiu de caz din Suedia: stejarii bătrâni din spațiile deschise determină o diversitate mai bogată a speciilor de licheni aflați pe Lista Roșie IUCN, decât în cazul arborilor bătrâni aflați în pădurile recent încheiate (Paltto et al., 2011). ❖ Studiu de caz din Estonia: pășunile împădurite din Saaremaa reprezintă habitat pentru o mare varietate de mușchi și fungi (Garbarino and Bergmeier, 2014);
Păsări	❖ Studiu comparativ între pășunile împădurite din sudul Transilvaniei și pădurile împădurite sau pășunile încheiate: varietatea comunităților de păsări este mai mare în cazul pășunilor împădurite (Hartel et al., 2014). ❖ Pierderea pășunilor împădurite din Estonia este una dintre cauzele majore care au dus dispariția din zonă a specii de păsări <i>Coracias garrulus</i> (Dumbrăveanca) (Garbarino and Bergmeier, 2014). ❖ Peisajele mozaicate tradiționale sunt benefice pentru unele specii de răpitoare (Plieninger et al., 2015; Sanchez-Zapata and Calvo, 2010)
Mamfere	❖ Pășunile împădurite din Transilvania (și nu numai) adesea constituie o parte semnificativă din habitatele unor carnivore mari precum ursul brun- <i>Ursus arctos</i> (Roellig et al., 2014) și râsul iberic- <i>Lynx pardinus</i> (Bergmeier et al., 2010)

PPI sunt considerate ecosisteme-umbrelă (Bergmeier et al., 2010), întrucât îndeplinesc funcția de habitat pentru numeroase specii de interes pentru conservare.

Tabelul 1.2

Pajiști din localitatea IZGAR declarate – APIA și categoria de animale cu care se pășunează

Parcele descriptive componente	Suprafața (ha)	Declarată APIA (ha)	Nedeclarată APIA (ha)	Categoria de animale
A 23	12.9532	-	-	Vaci
A 67	0.0057	-	-	Vaci
A 68	0.0403	-	-	Vaci
A 10	66.8336	-	-	Vaci
A 9	50.2399	x	-	Oi
A 69	0.0200	x	-	Oi
A 70	0.1187	x	-	Oi
A 71	0.2515	x	-	Oi
A 72	0.0263	x	-	Oi
A 24	99.7660	x	-	Oi
A 25	1.7223	x	-	Oi
A 27	8.8183	x	-	Oi
TOTAL Izgar: 240.7958 ha				

După Luminița Cojocariu

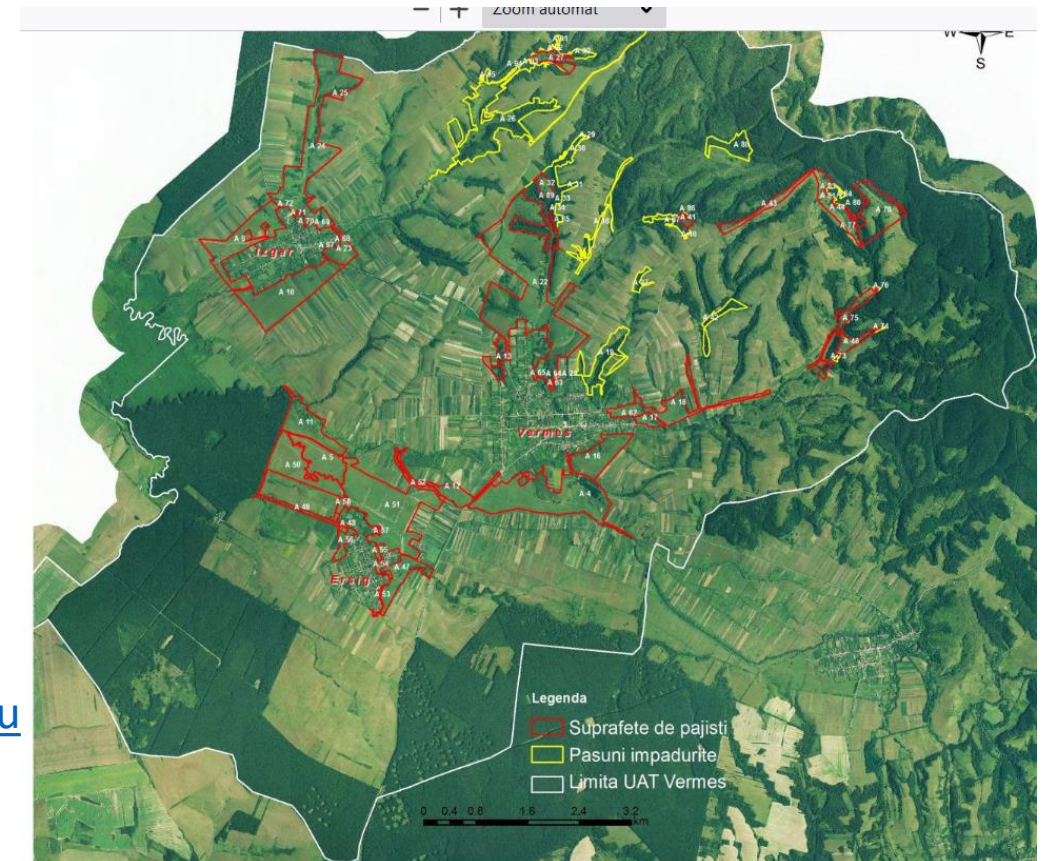

Fig. 1.5. Repartiția suprafeței totale de pajiști în UAT Vermeș, conform Legii nr. 165 (prelucrare GIS)

Începând cu anul 2021 este obligatorie aplicarea amenajamentului pastoral !! Prin modificarea articolului articolului 10 din legea 34/2013.

Fără acest amenajament nu se pot accesa fondurile europene.

C2. Eterogenitatea peisajului- terenurile abandonate

Potrivit **HG nr. 1/2016** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 „**Terenurile neîngrijite** sunt cele „lăsate în stare de paragină, acoperite de buruieni, părăsite, **abandonate**, insalubre, prin neefectuarea curățeniei în curți, neîntreținerea și nerepararea împrejmuirilor sau alte situații de asemenea natură”.

1. Poate influența **cadrul legislativ** transformarea unor terenuri utilizate în terenuri abandonate?
2. Terenurile abandonate ce apar în peisaj în urma **schimbării** utilizării terenurilor au efecte negative sau pozitive asupra structurii peisajelor?

Căderea comunismului a însemnat transformări legate mai ales de dreptul de proprietate, schimbări repetate ale legilor și piața economică (Munteanu et al. 2011).

În România, cadrul legislativ, uneori confuz a favorizat indirect amplificarea fenomenului legat de terenurile abandonate (Grădinaru, 2015)

Mai mult, nu s-au pus în practică pe termen scurt modificările ce au fost făcute/propuse în planurile de urbanism, astfel că multe proiecte de dezvoltare sunt inițiate și nefinalizate practic. (Petrișor, 2010).

Teren abandonat = suprafață care a avut o utilizare și în urma unor factori (generalii sau locali) și-a pierdut utilitatea.

Terenurile abandonate provoacă consecințe negative sau pozitive?

Pozitive

1. reîmpădurirea (în mod natural, nu controlat)
2. creșterea biodiversității prin adaptarea altor specii la peisaje „semi-open landscapes,,.

În primele articole științifice terenurile abandonate erau descrise ca fiind :

terenuri ce apar în zonele cu condiții geografice precare și zone cu activitate economică scăzută.
(Hatna and Bakker,2011).

Negative:

1. pierderea valorilor culturale și estetice
2. **simplificarea peisajelor**
3. favorizează dezvoltarea dispersiei urbane (**heterogenitatea**)
4. costuri mai mari pentru practicarea agriculturii pe terenurile din proximitatea celor abandonate
(Carlesi și colab., 2013).

Ulterior noile studii arată că aceste terenuri apar în zone accesibile, populate. Apariția lor putând fi legată de îmbătrânirea populației, și mai recent de **fenomenul de urbanizare –dispersia urbană** (Gradinaru, 2015).

(după Grădinaru, 2015 preluat după Benayas et al., 2007)

Pentru România cel mai pregnant factor (**driver**) a fost schimbarea regimului politic, din 1989.

Acest colaps a antrenat o serie de **schimbări** majore în planificarea terenurilor.

- Prima schimbare a fost legată de **dreptul de proprietate**.

- Suprafețe mari au fost împărțite proprietarilor, de cele mai mult ori urmașilor acestora. Aceștia din urmă fie erau plecați din țară sau erau deja stabiliți la oraș.

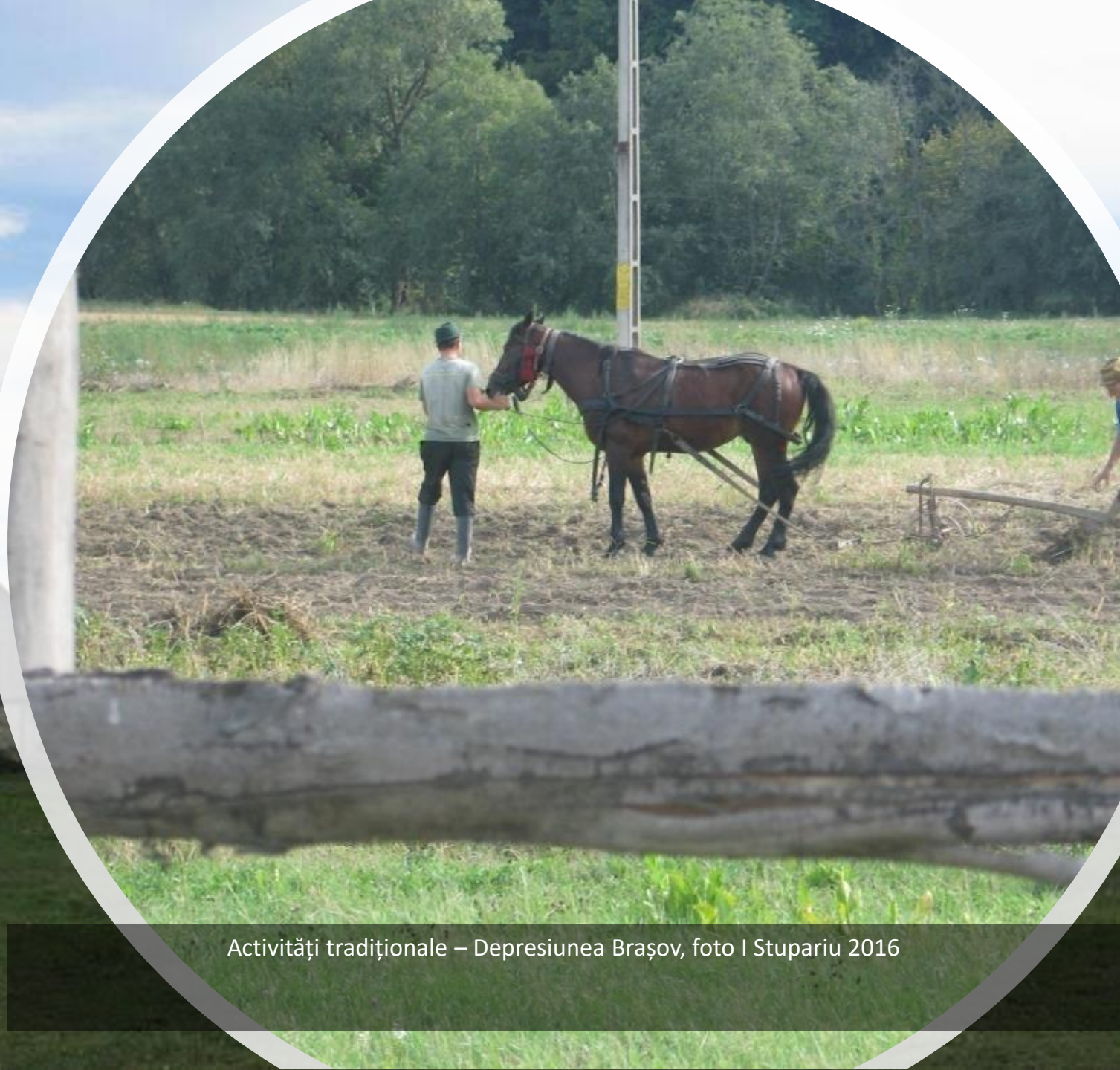
- Satele României au suferit o depopulare masivă în în perioada comunistă.

Mii de persoane au fost aduse la oraș ca forță de muncă în centrele industriale aflate în apropierea orașelor.

- Astfel, au devenit proprietari oameni care nu mai știau să cultive pământul sau persoane care erau plecate în strainătate și nu mai aveau rude care să se ocupe de aceste terenuri.

În această situație în multe sate terenurile agricole au ajuns să nu mai fie cultivate, sau în cazul pășunilor împădurite să nu mai fie curățate și pășunate.

Clădiri abandonate – Depresiunea Brașov, foto I Stupariu 2016

Activități tradiționale – Depresiunea Brașov, foto I Stupariu 2016

a

Terenuri abandonate a. – vii zona
Cotești, (foto I.Stupariu 2010)

b

b.-Terenuri abandonate, dispersia urbană,
zona limitrofă Iașului (foto I.Stupariu 2011)

Bibliografie

Peisaj și gestiunea durabilă a teritoriului, Ileana Pătru-Stupariu, 2011

Surse citate prin linkuri sau inrapaginal

Imagini folosite: *arhiva PPT, arhiva personală, surse citate.*

Materiale încărcate : <https://unibuc.ro/user/ileana.stupariu/>

Dacă utilizezi informații, idei, date, imagini, din acest curs, citează-l ca resursă online

<https://unibuc.ro/user/ileana.stupariu/>

